

RAPORT Z EWALUACJI

projektu „Oswoić świat – Międzypokoleniowy Teatr Wspólnoty”

Podsumowanie struktury grupy, wyników ewaluacji pre/post,
wniosków i rekomendacji dla instytucji kultury

1. O projekcie

„Oswoić świat – Międzypokoleniowy Teatr Wspólnoty” był projektem opartym na wspólnym procesie edukacyjnym i teatralnym osób w różnym wieku, o różnych doświadczeniach i potrzebach. Uczestnicy brali udział w spotkaniach edukacyjnych oraz w cyklu warsztatów prowadzących do stworzenia wspólnego spektaklu inspirowanego „Małym Księciem”. Istotą działania była współpraca międzypokoleniowa, inkluzywność oraz budowanie przestrzeni, w której uczestnicy mogli rozwijać umiejętności artystyczne, społeczne i sceniczne.

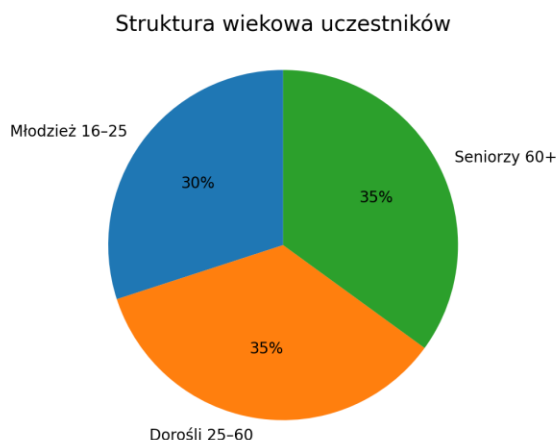
2. Charakterystyka grupy uczestników

Na początku projektu grupa liczyła 20 osób. Została zbudowana tak, aby reprezentowała trzy pokolenia i łączyła osoby o różnym doświadczeniu życiowym oraz scenicznym.

Struktura wiekowa

- Młodzież (16–25 lat) – 6 osób (30%).
- Dorośli (25–60 lat) – 7 osób (35%).
- Seniorzy (60+) – 7 osób (35%).

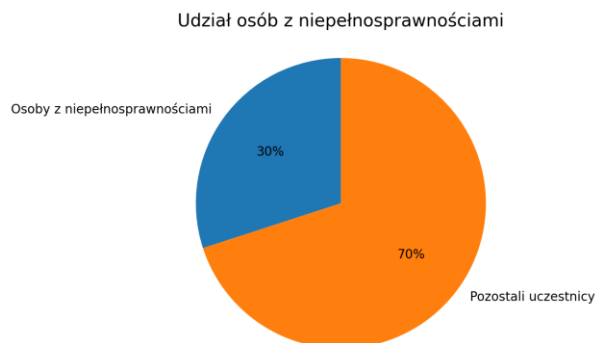
Najmłodszy uczestnik miał 16 lat, a najstarszy 84 lata. Grupa była więc niemal równomiernie zrównoważona pokoleniowo (30%–35%–35%).

Udział osób z niepełnosprawnościami

W projekcie uczestniczyło 6 osób z niepełnosprawnościami, czyli 30% całej grupy.

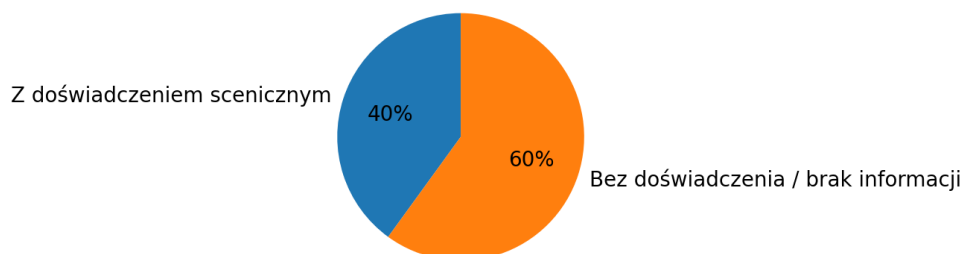
- młodzież – 1 osoba,
- dorośli – 3 osoby,
- seniorzy – 2 osoby.

Doświadczenie teatralne

- Doświadczenie sceniczne lub aktorskie – 8 osób (40%).
- Brak doświadczenia lub brak informacji o wcześniejszym doświadczeniu – 12 osób (60%).

Doświadczenie teatralne

Struktura grupy dobrze odzwierciedlała ideę Międzypokoleniowego Teatru Wspólnoty: łączyła trzy pokolenia, osoby z niepełnosprawnościami i bez niepełnosprawności oraz uczestników z

doświadczeniem scenicznym z osobami, które dopiero rozpoczynały swoją przygodę z teatrem. Takie zróżnicowanie sprzyjało wzajemnemu uczeniu się i wspólnemu tworzeniu.

W trakcie realizacji projektu dwie osoby zrezygnowały z dalszego udziału z przyczyn osobistych, przed wydarzeniem finałowym. W rezultacie w finalnym etapie projektu i prezentacji spektaklu uczestniczyło 18 osób.

3. Metodologia ewaluacji

Jednym z elementów projektu była ewaluacja prowadzona na dwóch etapach. Pierwsza ankieta została przeprowadzona po spotkaniach edukacyjnych, a przed rozpoczęciem właściwego cyklu warsztatów teatralnych, a druga już po spektaklu premierowym.

W obu wykorzystano niemal ten sam zestaw pytań, dzięki czemu można było porównać, jak uczestnicy postrzegali swoje miejsce w grupie, własne umiejętności, współpracę z innymi oraz pewność siebie na scenie przed i po zakończeniu procesu. Ankiety były anonimowe.

O co pytaliśmy przed warsztatami?

Uczestnicy oceniali pierwszych pięć stwierdzeń w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznaczało „zdecydowanie nie”, a 5 – „zdecydowanie tak”:

- Czuję, że jestem częścią grupy uczestniczącej w projekcie.
- Mam poczucie, że moje zdanie i zaangażowanie są ważne dla grupy.
- Czuję, że posiadam umiejętności potrzebne do współtworzenia spektaklu inkluzywnego.
- Potrafię współpracować z osobami w różnym wieku oraz o różnych doświadczeniach i potrzebach.
- Czuję się pewnie, występując na scenie.
- Czego najbardziej oczekujesz od udziału w warsztatach teatralnych?
- Czy jest coś, co moglibyśmy zrobić, aby ułatwić Ci udział w warsztatach?

4. Punkt wyjścia – przed warsztatami

Już na tym etapie uczestnicy wysoko oceniali swoje poczucie przynależności do grupy oraz gotowość do współpracy z osobami w różnym wieku i o różnych potrzebach. Średnie oceny w obu tych obszarach wynosiły około 4,8 w pięciostopniowej skali.

Nieco niższy wynik dotyczył poczucia, że własne zdanie i zaangażowanie są ważne dla grupy – około 4,5 – oraz przekonania o posiadaniu umiejętności potrzebnych do tworzenia spektaklu inkluzywnego – około 4,6.

Najwięcej przestrzeni do rozwoju było natomiast w obszarze pewności siebie na scenie. Przed rozpoczęciem właściwych warsztatów średnia ocena wynosiła około 4,1.

Odpowiedzi otwarte dobrze pokazują, z jakimi oczekiwaniami uczestnicy wchodzili w dalszy proces.

„przełamać barierę strachu”

„większej pewności siebie, poznania nowych ludzi, sytuacji, w której możemy się spotkać i jak się zachować”

Pojawiała się także potrzeba rozwoju artystycznego, zdobywania nowych doświadczeń oraz możliwość spotkania osób o innych doświadczeniach i potrzebach.

5. Te same obszary po spektaklu

Po zakończeniu projektu uczestnicy ponownie odnosili się do tych samych pięciu obszarów. Pytania zostały sformułowane w czasie przeszłym tam, gdzie wymagał tego zakończony już charakter projektu:

- Czuję, że byłem/byłam częścią grupy uczestniczącej w projekcie.
- Mam poczucie, że moje zdanie i zaangażowanie były ważne dla grupy.
- Czuję, że posiadam umiejętności potrzebne do współtworzenia spektaklu inkluzywnego.

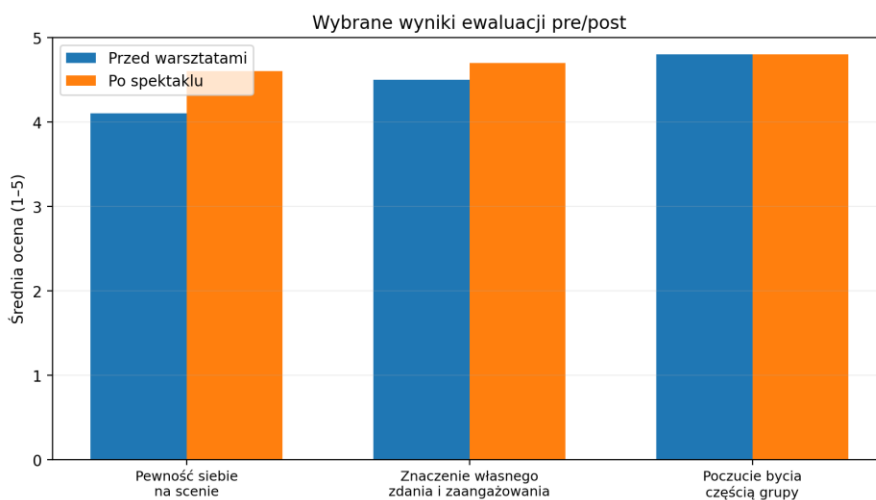
- Potrafię współpracować z osobami w różnym wieku oraz o różnych doświadczeniach i potrzebach.
- Czuję się pewnie, występując na scenie.
- Czy Twoje oczekiwania zgłaszane na początku projektu zostały spełnione?
- Czy jest coś, czym chciałbyś/chciałabyś się podzielić w związku z warsztatami teatralnymi lub wydarzeniem finałowym?

6. Co się zmieniło?

Najbardziej widoczna zmiana dotyczyła pewności siebie na scenie. Średni wynik wzrósł z około 4,1 przed warsztatami do około 4,6 po spektaklu. To właśnie ten obszar miał na początku najniższy wynik, a po zakończeniu projektu wyraźnie zbliżył się do pozostałych ocen.

Wzrosło również poczucie, że własne zdanie i zaangażowanie są ważne dla grupy – z około 4,5 do 4,7.

Poczucie bycia częścią grupy pozostało bardzo wysokie przez cały proces. Już przed warsztatami uczestnicy oceniali je na poziomie około 4,8 i podobny wynik utrzymał się po spektaklu.

Wykres pokazuje wybrane obszary wskazane w opisie ewaluacji jako szczególnie istotne.

7. Od oczekiwań do konkretnych doświadczeń

Szczególnie interesujące jest zestawienie odpowiedzi otwartych. Przed warsztatami uczestnicy pisali o tym, czego chcieliby doświadczyć: większej pewności siebie, poznania nowych osób, dobrej zabawy, rozwoju artystycznego czy przełamania strachu.

Po spektaklu wiele z tych oczekiwań pojawiło się ponownie, ale już jako opis tego, co rzeczywiście się wydarzyło.

„To była przygoda życia, pełna uśmiechu i pięknych wzruszeń. Nabrałam większej pewności siebie, poznałam wspaniałych ludzi. Z chęcią chciałabym uczestniczyć w podobnych warsztatach.”

„Zdecydowanie pozwoliło mi to pewniej poczuć się z wypowiedaniem się na forum i miałam przyjemność poznać ludzi zupełnie z innej bańki niż moja.”

„Ten projekt był dla mnie dobrą okazją do poznania nowych, ciekawych ludzi i odkrycia swoich mocnych i słabych stron obycia scenicznego.”

„To, co się wydarzyło, zdecydowanie przewyższyło moje oczekiwania. Jestem szczęśliwa, że mogłam uczestniczyć w takim projekcie. To była cudowna i pouczająca przygoda. A sam spektakl był, w moim odczuciu, magiczny. Na zawsze pozostanie w moim sercu.”

Uczestnicy zwracali uwagę także na dobrą organizację, życzliwość i stałe wsparcie ze strony osób organizujących projekt.

„Wszystko organizacyjnie było super przeprowadzone, co bardzo doceniam. Zdecydowanie zaangażowanie wszystkich sprawiło, że spektakl wyszedł wyśmienicie.”

„Fajnie, jakbyśmy mieli możliwość wystawić sztukę więcej niż raz.”

To ostatnie zdanie dobrze domyka wyniki ewaluacji. Przed rozpoczęciem warsztatów pojawiały się pytania o to, czy uda się przełamać strach, nabrać pewności siebie i odnaleźć swoje miejsce w grupie. Po finale część uczestników nie zastanawiała się już, czy chce stanąć na scenie, lecz kiedy mogłaby zrobić to ponownie.

8. Wnioski

- Najbardziej widocznym rezultatem procesu był wzrost pewności siebie uczestników na scenie.
- Wzrosło poczucie, że własne zdanie i zaangażowanie mają znaczenie dla całej grupy.
- Bardzo wysokie poczucie przynależności do grupy utrzymało się przez cały proces.
- Odpowiedzi otwarte pokazują, że projekt sprzyjał poznawaniu nowych osób, wychodzeniu poza własne środowisko i rozwijaniu umiejętności scenicznych.
- Pozytywne doświadczenie udziału w projekcie przełożyło się na deklarowaną chęć uczestnictwa w podobnych działaniach i ponownego wystawienia spektaklu.

9. Rekomendacje dla instytucji kultury

- Tworzyć zespoły zróżnicowane wiekowo, aby współpraca międzypokoleniowa była realnym elementem procesu, a nie jedynie założeniem projektu.
- Włączać osoby z niepełnosprawnościami do wspólnego procesu twórczego na równych zasadach i uwzględniać ich potrzeby od początku planowania działania.
- Łączyć osoby z doświadczeniem scenicznym z osobami początkującymi – taka struktura sprzyja wzajemnemu uczeniu się.
- Zapewniać uczestnikom przestrzeń do wyrażania opinii i współdecydowania o kształcie pracy artystycznej.
- Traktować rozwój pewności siebie i relacji w grupie jako ważny rezultat procesu teatralnego, obok samego efektu artystycznego.

- Prowadzić prostą ewaluację pre/post, która pozwala uchwycić zmianę w sposobie postrzegania własnych kompetencji i miejsca w grupie.
- Jeżeli jest to organizacyjnie możliwe, planować więcej niż jedną prezentację finałowego efektu – potrzeba ponownego wystawienia spektaklu pojawiła się bezpośrednio w wypowiedziach uczestników.

10. Podsumowanie

Projekt pokazał, że międzypokoleniowy teatr wspólnoty może być przestrzenią realnego spotkania osób o różnych doświadczeniach. Zróżnicowana grupa – pod względem wieku, niepełnosprawności oraz doświadczenia scenicznego – wspólnie przeszła proces prowadzący od spotkań edukacyjnych i oczekiwań wobec warsztatów do publicznej prezentacji spektaklu.

W ewaluacji szczególnie wyraźnie widoczny był wzrost pewności siebie na scenie oraz poczucia znaczenia własnego głosu w grupie. Jednocześnie przez cały proces utrzymywało się bardzo wysokie poczucie przynależności. Odpowiedzi uczestników pokazują, że wartość projektu wykraczała poza sam spektakl – dotyczyła także relacji, nowych doświadczeń, odwagi i chęci dalszego działania.

Nie każdy rezultat teatru da się zmierzyć liczbą. Czasem najlepiej pokazuje go zmiana jednego zdania: z „chciałabym spróbować” na „chciałabym zrobić to jeszcze raz”.

Licencja

Raport udostępniony na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowa (CC BY-NC-SA 4.0).

Treść licencji: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.pl>